

TVRDÁ FAKTA! „TLUMOČNÍCI? INFORMÁTOŘI. ŠPATNÍ... NECHAT JE TAM VŠECHNY!“ Co prozradil uznávaný expert, arabista Pelikán

- CZ24 News | 18. srpna 2021

ČESKO/AFGHÁNISTÁN: Afghánští tlumočníci jsou podle arabisty Petra Pelikána tak trochu kýčovitý mýtus. Ve skutečnosti se podle něj jednalo o lidi, kteří okupační správě dodávali informace, a často to byly informace problematické.

Popisek: Arabista Petr Pelikán (Foto: Hans Štembera)

Od víkendového pádu Kábulu jsou jedním z hlavních témat debat v českém veřejném prostoru „afghánští tlumočníci“. Lidé kteří spolupracovali s naší vojenskou misí a teď bychom za ně měli cítit odpovědnost a všem jim pomoci, nejlépe evakuací ze země.

Hysterii nad najatými tlumočníky (kteří spolupracovali s českou armádou za peníze a na základě smlouvy), kterou živí například občanské sdružení Vlčí máky, do značné míry nechápe arabista Petr Pelikán. „Česká armáda měla dvacet let na to, aby si vychovala vlastní tlumočníky,“ upozornil ve vysílání CNN Prima News.

A dodal, že řada z nich v Česku nechce zůstat a je pro ně jen přestupní stanicí na Západ. A v takovém případě sehraje Česká republika hanebnou roli pašeráka lidí.

Totéž zopakoval i v rozhovoru pro Reflex s Čestmírem Strakatým. Tam Pelikán připomněl, že pro válku v Afghánistánu jsme neváhali rozhazovat veřejné peníze plnými hrstmi, nakupovala se vojenská technika ve stovkách milionů. A přesto naše armáda nebyla za dvacet let schopna si tam vychovat ani jednoho vlastního tlumočníka a stále si musela domorodce na tuto službu najímat.

„Za dvacet let si nedokázala vychovat byť jediného českého tlumočníka. Jak je to možný?“ nechápal. A doplnil, že tito lidé nám tlumočili do angličtiny, česky z nich neumí ani jeden.

Samozřejmě věc má dvě roviny a ti lidé s námi byli v nějakém vztahu. „Ale z hlediska ohledů na migraci bych je tam nechal všechny,“ myslí si přesto. Zpochybnil dramatické zkazky, jak jim všem hrozí smrt. V Afghánistánu jsou podle něj „špatné věci“ standardem z obou stran a upozornil, že ani čeští vojáci nejednali v rukavičkách a jeden z místních jim zemřel při výslechu.

„To nebyli lidé, kteří by jenom tlumočili,“ dodal na adresu těchto spolupracovníků. Samozřejmě naší armádě také dodávali informace, a v poslední době se navíc ukázalo, že ty informace byly dost problematické, když jsme nedokázali odhadnout, že se to celé během týdne zhroutí.

„Může mi jich být líto osobně a také mi jich líto je. Ale z hlediska České republiky si nemyslím, že dovoz těchto lidí pro nás je vhodný,“ shrnul arabista Pelikán.

A upozornil, že tito lidé, spolupracující se západními armádami, svými chlebodárci dvacet let manipulovali a předávali jim značně zkreslené informace, takže je otázkou, do jaké míry jsou jejich dramaticky prezentované zprávy věrohodné dnes.

Téma během rozhovoru pro Reflex Pelikán rozvedl ještě drsněji. Pozápadněný Afghánistán byl podle něj Potěmkinovou vesnicí, kdy jsme cpali peníze do něčeho, čemu jsme nerozuměli a netušili jsme, co Afghánci chtějí. Díky tomu mohla s celým západním světem obratně manipulovat velmi úzká vrstva reprezentantů minulé vlády, která říkala, co jsme chtěli slyšet.

„Vybudovali jsme si úzkou vrstvu lidí v Kábulu, co se naučili anglicky, začali nosit západní obleky a tmavé brýle a říkali nám, co jsme chtěli slyšet. Ale to není Afgánistán. To je konzervativní země, stojící na věrnosti pokrevnímu a kmenovému příslušenství.

Suverénní vítězství Tálibánu je podle arabisty jen logickou reakcí na toto dění. K tomu vysvětlil, kde se toto hnutí vzalo a jak zvítězilo. Okolnosti byly trochu podobné jako dnes.

Po odchodu Sovětů podle něj ovládali Afghánistán lidé, kteří měli zbraně, ale nerespektovali tradiční kmenové a regionální rozdělení země. A do toho přišlo hnutí, které prosazovalo jako hlavní pojítka země islám a teorii, že „Bůh mezi námi rozhodne“. A v rámci této teorie mají mít jednotlivé regiony výraznou samostatnost a možnost vlastních pravidel. Z nich vznikl Tálibán, který všechny oponenty v devadesátých letech porazil a ovládl celou zemi.

Něco podobného lze očekávat i nyní. Podle Pelikána je zřejmé, že budou oslabena práva žen, které v islámském učení mají ve společnosti své jasné místo. Jinak se ale Tálibán nebrání vzdělání ani technickému pokroku – pokud slouží jeho cílům. Takže třeba internetoví specialisté budou určitě žádaní vždy.

Pelikán si myslí, že zde ohledně Afghánistánu vládne trochu hysterie a že se nás tyto otázky vlastně nedotýkají. „Je to asi spíš psychologický efekt, že něco, co jsme si hýčkali, tak padlo. Do Afgánců si projektujeme své vlastní střeoevropské představy o světě a myslíme si, že některé hodnoty jsou všelidské, ale ony nejsou.“

K „pomstě Tálibánu“, která v apokalyptických popisech začíná plnit některá západní média, Pelikán pro kontext dodal, že tato vláda proti tálibům aktivně bojovala a také to nebylo v rukavičkách. A navíc v nebyvalé míře rozkrádala zemi. „Loutková vláda, úplně zkorumpovaná,“ popsal režim prezidentů Karsaie a Ghaního, stojící výhradně na bodácích a dronech okupantů. „Já se divím, že ta míra odvety je v současné chvíli tak malá,“ shrnul arabista.